

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú cv l'š

Mgr. Hana Tichá

Projekt školskej olympiády ako spôsob všestranného rozvoja žiakov

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava
2015

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Hana Tichá

Kontakt na autora: Gymnázium Grösslingová 18, 811 09 Bratislava,
hana.ticha@gmail.com

Názov OPS/OSO: Projekt školskej olympiády ako spôsob všestranného rozvoja žiakov

Rok vytvorenia 2015

OPS/OSO: XIV. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: PaedDr. Darina Bačová

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

školská olympiáda, olympionizmus, kalokagatia, medzipredmetové vzťahy, prierezové témy, projekt

Anotácia

Školská olympiáda na Gymnáziu Grosslingová v Bratislave vychádza z filozofie starogréckej olympiády a jej myšlienky kalokagatie (všestranného rozvoja človeka). Patrí k špecifickým študentským počynom s niekoľkoročnou tradíciou na tejto škole.

Ide o trojmesačnú súťaž medzi triedami vo vedeckých, športových, umeleckých a netradičných disciplínach, ohraničenú otváracím ceremoniálom a záverečným galaprogramom. Aktivity v jednotlivých disciplínach sa odohrávajú po vyučovaní, hodnotiacia komisia pozostáva z pedagógov a žiakov dvoch tried, ktoré celú súťaž organizujú.

Špecifikom je, že iniciatívu v organizácii celého podujatia preberajú výlučne samotní študenti – žiaci dvoch tretích ročníkov strednej školy. Každý rok nesie olympiáda meno maskota, ktoré pozostáva zväčša z písmen O,H (Ropucha, Osmonoh, Lamohlav, Okamih, a i.). Do súťaže sa zapájajú ročníky nižšieho aj vyššieho stredného vzdelávania. Súčasťou práce organizujúcich tried je nielen navrhnúť a optimálne časovo rozložiť aktivity, hodnotiť, podieľať sa na chode jednotlivých disciplín, ale aj získať praktickú skúsenosť s manažmentom celého podujatia – napr. objednávanie športových priestorov, technické zabezpečenie chodu podujatí, propagácia, získavanie sponzorov, atď.

Školská olympiáda je podujatie, ktoré komplexne formuje osobnosti žiakov našej školy, zlepšuje sociálne vzťahy, ako aj priaznivo ovplyvňuje samotnú atmosféru a pozitívnu sebaidentifikáciu žiakov s touto vzdelávacou inštitúciou. Všestranne a konštruktivisticky rozvíja intelektuálne, pohybové, kreatívne schopnosti aj praktické zručnosti žiakov. Vedie žiakov k samostatnému, aktívnemu prístupu, prehĺbuje medzitriedne vzťahy, rozvíja spoluprácu a súťaživého ducha v jednotlivých triednych kolektívoch.

V tejto práci priblížim charakter školskej olympiády, ktorá predstavuje úspešné uplatnenie projektovej metódy v praxi, jej organizáciu, súčasti a priebeh. Špeciálnu pozornosť by som venovala dvom zložkám tohto podujatia, na ktorých sa osobne podieľam – otváraciemu ceremoniálu a galaprogramu – kde v pozícii producenta, dramaturga a režiséra v spolupráci s organizujúcimi triedami pripravujeme každoročne dve kultúrne vystúpenie pre žiakov, zamestnancov školy, ako aj pre širšiu verejnosť.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Projektové vyučovanie v edukačnom procese
Osobnostný a sociálny rozvoj – prierezová téma

178/2010-KV
152/2010-KV

OBSAH

ÚVOD	5
1 OLYMPIZMUS A OLYMPIÁDA.....	7
1.1 História olympijských hier	7
1.2 Myšlienky olympionizmu	7
2 PROJEKTOVÁ METÓDA A PROJEKT	8
2.1 Projektová metóda	8
2.2 Projekt	8
2.3 Typológia projektov	9
2.4 Charakteristika školskej olympiády ako projektu	10
3 REALIZÁCIA ŠKOLSKEJ OLYMPIÁDY	12
3.1 Etapy organizácie školskej olympiády	12
3.2 Špecifiká športových disciplín	15
3.3 Špecifiká umeleckých disciplín	16
3.4 Špecifiká vedeckých disciplín	16
3.5 Špecifiká netradičných disciplín	17
3.6 Otvárací ceremoniál	18
3.7 Záverečný galaprogram	19
3.8 Rola pedagóga pri tvorbe otváracieho ceremoniálu a galaprogramu	20
4 TVORBA KONKRÉTNÝCH PODUJATÍ	21
4.1 Ako sa rodí otvorenie a galaprogram	21
4.2 OH Lamohlav 2012	22
4.3 OH Hlavohrud' 2013.....	24
4.4 OH Okamih 2015	25
ZÁVER	27
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV	28
PRÍLOHY	29

ÚVOD

Pod pojmom „olympiáda“ sa v školskom prostredí rozumie väčšinou niektorá konkrétna predmetová súťaž pre výberových a nadaných žiakov v predmetoch ako matematika, fyzika, geografia, dejepis, jazyky a iné. V športovom svete ide zase o celosvetovú súťaž vrcholových športovcov. Všetky tieto formy súťaže majú svoj základ v starogréckych „olympijských hrách“, vrcholovej súťaži založenej na princípoch „kalokagatie“. V tejto práci predstavím školský projekt s rovnomenným názvom. Pôjde o lokálnu súťaž určenú len pre žiakov jednej školy, všestranne zameranú, dlhodobú (bežné trvanie je 2-3 mesiace) a komplexného charakteru.

Táto školská olympiáda nie je štandardnou súčasťou školskej výučby, no dlhoročná skúsenosť s jej existenciou (v školskom roku 2014/2015 sa konal 27. ročník) dokazuje, že po mnohých stránkach ide o veľmi užitočnú aj obľúbenú udalosť celej školy, ktorá pozitívne formuje postoje žiakov, ako aj poskytuje bohatú praktickú skúsenosť s riadením a organizáciou, čím simuluje reálny život a ponúka tak žiakom nenahraditeľnú skúsenosť prospešnú pre ich ďalšie pôsobenie. Preto považujem za hodnotné predstaviť takýto model činnosti žiakov a spolupráce žiakov a pedagógov formou práce OPS.

K označeniu školskej súťaže „olympiáda“ v r. 1988 inšpirovala žiakov – zakladateľov práve prebiehajúca olympiáda v Seoule. Pedagóg, ktorý stál pri zrode tejto súťaže, bola dlhoročná profesorka dejepisu Valéria Bulíková. Medzitriedna súťaž sa nestala jednorazovou udalosťou, ale naopak, ujala sa a každoročne žiakov organizujúcich tried motivovala k snahe prekonať a vylepšiť predchádzajúci ročník. V deväťdesiatych rokoch tak pribudla napríklad k samotným parciálnym súťažiam aj tradícia záverečného galaprogramu, na ktorom sa predvedú najlepšie umelecké vystúpenia. V spojitosti s týmito galaprogramami nemožno nespomenúť pedagóga Pavla Danka, ktorý so svojim umeleckým cítením a pohybovo-tanečnými zručnosťami vytváral z galaprogramov v spolupráci so žiakmi jedno celé desaťročné pôsobivé kultúrne podujatia. Snaha urobiť olympiádu každý rok lepšou priviedla túto súťaž až do súčasnej podoby, keď jej kolosálny charakter spôsobuje starosti neraz nielen pedagógom, ako aj samotným organizujúcim študentom, avšak pozitíva, ktoré táto školská udalosť prináša, ešte stále vysoko prevažujú nad negatívami a priaznivo formujú celoškolské povedomie našich žiakov.

Školská olympiáda pozostáva zo štyroch typov súťažných disciplín – športových, umeleckých, vedeckých a netradičných. Organizátormi súťaže sú dve triedy tretieho ročníka (s výberovými žiakmi nadanými v matematike). Ostatné triedy medzi sebou súťažajú v dvoch kategóriách – mladší žiaci (príma, sekunda, tercia, kvarta) a starší žiaci (triedy vyššieho stredného vzdelávania).

K športovým disciplínam patria tradičné turnaje v kolektívnych a individuálnych športoch, ktoré sa odohrávajú v priebehu celej olympiády. Finálové zápasy najdôležitejších športov (volejbal, basketbal, futbal) majú študenti možnosť sledovať v oficiálnej športovej hale, ktorá je na tieto účely prenájatá v stanovený deň.

Za vedeckými disciplínami sa skrýva 2-hodinová medzitriedna súťaž vo všetkých vyučovacích predmetoch, ktorá prebieha paralelne vo všetkých triedach školy v jeden konkrétny deň, väčšinou v posledných týždňoch priebehu olympiády.

Pri umeleckých disciplínach majú žiaci príležitosť predviesť svoj talent a estetické cítenie v rôznych oblastiach umenia a najlepšie z performatívnych vystúpení sa dostanú do záverečného galaprogramu.

Netradičné súťaže sú väčšinou každoročným prekvapením, ide o hravé a neštandardné preteky v oblastiach, ktoré nespádajú do predošlých troch okruhov. Niektoré podujatia netradičných disciplín sa odohrávajú cez víkendy (napr. „grand prix“ – preteky mestom so

súťažnými stanovišťami, „štvanica“ – naháňačka s konkrétnymi pravidlami, „fantóm“ – hľadanie človeka v meste podľa indícií, a i.), iné cez veľké prestávky alebo popoludní. špecifikom sú aj veľké „zbieracie“ súťaže (doniesť čo najviac predmetov s určitou charakteristikou, a pod.)

Všetky súťaže prebiehajú v dobe 2-3 jesenných mesiacov, pričom ich rámčuje otvárací ceremoniál, na ktorom sa odhalí názov aktuálnej olympiády (väčšinou sa koná v septembri v priestoroch areálu školy), a záverečný galaprogram, kde sa zase žiaci dozvedia výsledky jednotlivých disciplín a majú možnosť vidieť najlepšie umelecké čísla (väčšinou sa koná v decembri v prenajatých priestoroch sály Istropolis).

Olympiáda vyformovala niekoľko generácií tried, prispela k lepšej spolupráci v rámci triednych aj medzitriednych kolektívov, poskytla priestor žiakom ukázať svoj talent nielen vo vedomostiach (ako tomu je v bežnom vyučovacom procese), ale aj iných spôsobilostiach umeleckého, športového či interpersonálneho charakteru. Doteraz patrí k najočakávanejším a najprestížnejším udalostiam života školy a jej fenoménom je, že si zachovala autonómiu a iniciatívu predovšetkým žiackej obce, len s nepatrnými zásahmi pedagógov. Má charakter dlhodobého, všestranne zameraného projektu, ktorý sa vďaka stanoveným a dodržiavaným pravidlám medzi pedagógmi a žiakmi uplatnil v praxi do takej miery, že bez väčších komplikácií koexistuje v súlade s každoročným vyučovacím cyklom školy a je obdivuhodným príkladom samostatnej cieľavedomej práce a spolupráce študentov.

Táto práca pozostáva z nasledujúcich celkov. V teoretickej časti stručne priblížim pojem olympionizmu, kalokagatie a základné údaje z dejín olympijských hier. Nakoľko školská olympiáda zodpovedá charakterom projektu, v ďalšej stati sa zameriam na projektovú metódu a projekt v edukačnom procese. V praktickej časti predstavím priebeh a organizačné zložky školskej olympiády, pričom dôraz budem klásť predovšetkým na performatívne zložky olympiády – otvárací ceremoniál a galaprogram, s ktorých koordináciou mám v posledných rokoch pôsobenia na tomto gymnáziu osobnú skúsenosť.

Verím, že táto práca poslúži ako možná inšpirácia či praktický návod pri snahe alebo úvahách vytvoriť obdobnú školskú udalosť.

1 OLYMPIONIZMUS A OLYMPIÁDA

1.1 História olympijských hier

Olympijské hry majú svoj pôvod v gréckom meste Olympia, podľa dochovaných údajov zrejme v r. 776 pred našim letopočtom. Hry slúžili na pozastavenie nepokojov a potreba mieru sa ohlasovala už niekoľko mesiacov pred začatím hier: „Blíži sa opäť Diov sviatok. Nech stíchnu všetky rozpory, nech zmĺkne každé rinčanie zbraní! Všetky cesty po vodách a súši nech sú voľné, bez prekážok pre pútnikov, aby sa mohli vydať na cestu k pohostinnému Diovmu prahu.“ Olympijské hry neboli jedinými súťažnými hrami v starovekom Grécku, väčší význam im pripísala až ich revitalizácia v novodobých dejinách. Devätnáste storočie obnovilo záujem o antické dejiny, medzi iným aj o starogrécku myšlienku kalokagatie. Kalokagatia bola označením ideálu harmonického súladu a vyváženosti fyzickej a duševnej stránky človeka, t.j. akejsi všestrannej krásy. Gréci vyznávali potrebu rozvíjať ducha aj telo vo vzájomnom súlade. Záujem o šport a myšlienku kalokagatie inšpirovali francúzskeho šľachtica Pierreho de Coubertena, aby obnovil (napriek prvotným neúspechom a ľahostajnosti zo strany verejnosti) olympijské hry. Podarilo sa mu to a prvé novodobé hry sa konali v roku 1896 v Aténach. V priebehu nasledujúceho storočia sa popri pozitívnych úpravách (zavedenie zimných a letných hier), udialo aj niekoľko nepriaznivých udalostí (odklad hier kvôli vojnovým konfliktom, dopingové, politické či finančné aféry spojené s organizáciou a priebehom hier).

1.2 Myšlienky olympionizmu

Pôvodným či ideálnym poslanstvom olympijských hier je podporovať mier, rovnosť, priateľstvo a podnietiť súťaživosť všetkých účastníkov bez ohľadu na ich rasu, národnosť či vierovyznanie. Každé olympijské hry sprevádza motto: „Nie je dôležité zvíťaziť, ale zúčastniť sa.“ Snahou olympijských hier je viesť k čestnosti, poctivosti, slušnosti, tolerancii, cieľavedomosti, húževnatosti, sebavedomiu, odvahe či odolnosti voči neúspechu. Olympiáda má byť miestom, kde sa ukáže potenciál človeka v jeho najdokonalejšej fyzickej aj psychickej forme v duchu hesla „citius, altius, fortius“ (rýchlejšie, vyššie, silnejšie) v súťaži, ktorá sa riadi zásadami fair-play, t.j. čistotou dodržiavania pravidiel hry.

2 PROJEKTOVÁ METÓDA A PROJEKT

„Lépe se věc naučíme, když ji sami děláme, než když jen posloucháme, nebo se díváme.“

(Petty, 1996, s.14)

2.1 Projektová metoda

Projektová metoda je moderný spôsob vyučovania, orientovaný na činnosť žiaka a na proces jeho aktívneho učenia. Rozvíja myslenie žiakov, vzbudzuje v nich záujem o poznávanie a rozvíja praktické činnosti. Je definovaná tiež ako vyučovacia metóda, pri ktorej sú žiaci vedení k riešeniu komplexných problémov a získavajú skúsenosti praktickou činnosťou a experimentovaním. (Petrašková, 2007, s. 7)

Metóda projektového vyučovania súvisí čiastočne s heuristickou metódou objavovania, ktorá sa podľa G. Polyiu opiera o tri základné zásady (Lokša-Lokšová, 1999, s. 144):

- *zásada aktivity* – žiaci musia objavovať/hľadať/riešiť sami,
- *zásada motivácie* – dôležitý je vnútorný záujem žiakov o riešenie úloh, problémov, formovanie vnútornej motivácie,
- *zásada postupnosti fáz* – žiaci sa učia postupovať krok za krokom, učia sa organizovať svoje myšlienky, regulovať prácu pri riešení problému a tvorivej činnosti.

Medzi prednosťami projektového vyučovania patrí (Petrašková, 2007, s. 22-23):

- primárna orientácia na životné situácie, projektová metóda je blízka logike životnej reality, je prirodzená,
- projektové vyučovanie zblízuje učiteľov a žiakov pri riešení spoločných úloh,
- žiaci sa učia preberať na seba zodpovednosť za plánovanie a výsledky svojej práce,
- projektovým vyučovaním sa dosahujú zmeny postojov, zmeny v prosociálnom správaní, zamestnáva a formuje celú osobnosť,
- má motivačnú silu,
- posilňuje estetické cítenie,
- učí tvoriť, podnecuje intuíciu a fantáziu,
- znižuje obavy z neúspechu a zvyšuje sebavedomie žiakov.

Pod úskaliami autorka uvádza nasledujúce (tamtiež, s. 24):

- projektové vyučovanie vyžaduje dobre premyslenú organizáciu a riadenie vyučovacieho procesu,
- učiteľ musí odhadnúť mieru voľnosti a mieru zodpovednosti žiakov,
- učiteľ musí odhadnúť mieru využitia projektu a ich obsahu vzhľadom na systematizáciu učiva,
- učiteľ by mal byť dobrým organizátorom, citlivým diagnostikom a prognostikom a dobrým znalcom učiva a pedagogiky.

2.2 Projekt

Pojem *projekt* má svoj základ v latinskom *proicio* (prekl. *hodiť, vrhnúť vpred*) a v rôznych prácach nájdeme jeho definície rôzne, ako ukážku uvedieme len parafrázu niekoľkých z nich z práce M. Kubínovej (Kubínová, 2002, s. 24-27):

- plán, návrh (Encyklopédia),
- je to podnik (1) žiakov (2), za ktorý žiak prevzal zodpovednosť (3), a ide za určitým cieľom (4) (Vrána),
- je to pojem tak všeobecný, že môže byť použitý v najrôznejších súvislostiach vnútri i mimo školy (Lehmann),
- je to časť učiva, ktorej osvojenie smeruje k dosiahnutiu určitého cieľa, vzniká a je realizovaný na základe žiackej zodpovednosti, súvisí s mimoškolskou skutočnosťou, vedie ku konkrétnym výstupom, vyznačuje sa otvorenosťou, nie je fixný a zhora daný (Kubínová),
- integrované vyučovanie, ktoré stavia pred žiakov jeden či viacej konkrétnych, zmysluplných a reálnych úloh (Kašová),
- zámerné jednanie s dôrazom na slovo zámer (Kilpatrick),
- úloha alebo séria úloh, ktorú majú žiaci plniť (Petty).

Projekt je teda vnímaný ako komplexný problém alebo podnik žiaka, v ktorom prevzal žiak zodpovednosť za výsledky, uberá sa v činnosti za určitým cieľom a vykonáva plánovitú a samostatnú činnosť (sebaregulácia). Je považovaný za jednu z najprirodzenejších foriem výučby. Často má interdisciplinárny charakter a tiež využíva kooperatívnu skupinovú formu práce žiakov. Mal by prihliadať na potreby záujmy žiaka, aktuálnosť témy a spoločenskú relevantnosť (prepojenie školy a spoločnosti). (Petrášová, 2007, s. 18-19)

2.3 Typológia projektov

Projekty možno deliť podľa viacerých hľadísk (Petrášková, 2007, s. 10-11). Podľa účelu ide o projekty (Killpatrick):

- snažiace sa vteliť myšlienku alebo plán do určitej formy,
- smerujúce k získaniu estetickej skúsenosti,
- usilujúce sa rozriešiť nejaký problém,
- vedúce k nadobudnutiu zručnosti.

Z tohto hľadiska Hasic rozlišuje projekty:

- problémové,
- konštruktívne,
- hodnotiace,
- drilové.

Z hľadiska navrhnutia projektu sa projekty delia na:

- spontánne (vznikajú z potrieb a iniciatívy žiakov),
- umelé (navrhnuté pedagógom),
- kombinované.

Z hľadiska miesta a času konania realizácie projektu ide o projekty:

- školské,
- domáce,
- kombinované.

Podľa vynaloženého času môžu byť projekty:

- krátkodobé,
- strednodobé,
- dlhodobé.

Podľa organizácie vyučovania sa projekty realizujú:

- v rámci jedného predmetu,
- v rámci príbuzných predmetov,
- mimo výučby predmetov,
- namiesto predmetov.

Vzhľadom na počet žiakov rozlišujeme projekty:

- individuálne,
- kolektívne,
- kombinované.

2.4 Charakteristika školskej olympiády ako projektu

Školská olympiáda zodpovedá atribútom definovaným pre komplexný pojem projektu – ide o cieľavedomý podnik žiakov, za ktorý žiaci prevzali zodpovednosť (podľa Vrátu). Je realizovaný na základe žiackej zodpovednosti, súvisí s mimoškolskou aktivitou, vedie ku konkrétnym výstupom, vyznačuje sa otvorenosťou a nie je fixný ani zhora daný (podľa Kubínovej). Ide o integráciu poznatkov, skúseností a praxe reálneho života. Má interdisciplinárny charakter. Využíva kooperatívnu skupinovú formu práce žiakov. Prihliada na záujmy žiaka a prepojenie školy a spoločnosti (podľa Petrášovej). Ide o projekt konštruktívny a problémový, z hľadiska navrhnutia projektu - kombinovaný (iniciátorom nie je však návrh pedagóga, ale tlak existujúcej tradície predošlých ročníkov), z hľadiska miesta a času konania realizácie – kombinovaný (organizované súčasti olympiády sa konajú v školskom prostredí, príprava však prebieha často v domacom a mimoškolskom prostredí), podľa času – dlhodobý (2-3-mesačnému priebehu olympiády predchádza polročná prípravná fáza – zháňanie finančného zabezpečenia, plánovanie termínov, objednávanie neškolských priestorov pre podujatia, komunikácia s vedením školy ohľadom organizácie olympiády), vzhľadom na organizáciu vyučovania ide o projekt mimo výučby predmetov. Podiel práce študentov je kombinovaný – kolektívna práca sa strieda s individuálnou.

Projekt školskej olympiády rozvíja:

- pohybové, intelektuálne a kreatívne schopnosti žiakov,
- komunikačné schopnosti,
- organizačné schopnosti,
- technickú zručnosť,
- estetické cítenie,
- sebareflexiu, sebahodnotenie a sebaidentifikáciu žiakov,
- samostatnosť, cieľavedomosť, vytrvalosť v práci,

- spoluprácu a prosociálne spôsobilosti,
- etické princípy, porozumenie a toleranciu v kolektíve, a i.

Medzi prednosti projektu školskej olympiády patrí:

- je orientovaný na životné situácie, žiaci nadobúdajú praktické zručnosti so svetom dospelých – komunikácia s vedením školy pri plánovaní priebehu, komunikácia s inštitúciami pri žiadaní o finančnú podporu, pri objednávaní neškolských priestorov a pri zabezpečovaní chodu performatívnych súčastí olympiády (zabezpečenie fotografa, kameramana, zvukového technika, kulís a rekvizít, pódia, a i.), zručnosť s administráciou,
- zblížuje pedagógov a žiakov školy pri riešení spoločných úloh – pedagógovia majú možnosť vďaka školskej olympiáde spoznať iné stránky a prednosti svojich žiakov, ktoré sa v rámci štandardného vyučovacieho procesu špecifického predmetu v triede nemajú možnosť prejavíť (organizačné schopnosti, samostatnosť, vodcovské črty pri kolektívnej práci, umelecké nadanie, športová zdatnosť, kreativita), študenti majú príležitosť dostať sa do dialógu s pedagógom pri riešení praktických úloh mimo vyučovacej hodiny, ich spolupráca je viac neformálna a kooperatívna (v snahe dosiahnuť spoločný cieľ sa stráca štandardná antagonistická polarita žiak – učiteľ),
- žiaci preberajú na seba zodpovednosť za plánovanie a výsledky svojej práce, tento proces sprevádza množstvo neúspechov a nedokonalostí v organizácii olympiády, na ktorých sa žiaci učia vyvodzovať následky, niest' zodpovednosť za vlastné zlyhanie či majú možnosť reflektovať reakciu na neúspech v reálnej situácii (nie umelo vytvorenej vo forme známkovacieho systému), oveľa viac sa učia pomocou logických dôsledkov (napr. pri nedôslednom zabezpečení zvukového technika či kameramana ich nekompetentnosť má za následok nekvalitné ozvučenie podujatia či nepoužiteľný videozáznam – a teda neuspokojivý výstup v súčinnosti s ostatnými položkami, ktoré boli zabezpečené dôsledne),
- školská olympiáda dosahuje zmenu postojov, prosociálneho správania a formuje celú osobnosť zaangażovaných žiakov, má vysoko motivačný potenciál,
- učí tvoriť, podnecuje aktívny a kreatívny prístup k vyskytnutým úlohám, zvyšuje sebavedomie žiakov a podporuje ich sociálnu rolu v rámci školského kolektívu.

Pod nevýhodami a úskaliami tohto projektu vidím predovšetkým:

- problém nedostatočnej angažovanosti, motivácie a prípadne odhadnutie vlastných síl niektorých jednotlivcov v rámci triednych kolektívov, ktoré dostali organizáciu olympiády za úlohu, a tým prenesenie zodpovednosti za celý projekt len na určitú užšiu skupinu angažovaných a aktívnych žiakov,
- nedostatky vo vzájomnej komunikácii medzi pedagógmi a žiakmi, a tým výskyt zbytočných komplikácií či nedorozumení, ktorým by sa vzájomnou komunikáciou predišlo,
- vzrastajúca tendencia obsahovej náplne aj časovej náročnosti celého projektu na úkor prípravy organizujúcich tried na bežné vyučovanie a tým sťažený priebeh vyučovacieho procesu v týchto triedach v mesiacoch organizácie školskej olympiády.

3 REALIZÁCIA ŠKOLSKEJ OLYMPIÁDY

3.1 Etapy organizácie školskej olympiády

Školskú olympiádu možno rozdeliť do dvoch hlavných fáz – prípravnej a realizačnej. Prípravná fáza sa začína na začiatku kalendárneho roku, kedy majú nastávajúci organizátori za úlohu zohnať sponzorov a finančné zabezpečenie pre olympiádu v nasledujúcom školskom roku. V tejto etape sa konajú prvé stretnutia organizujúcich tried, rozhodujú sa o názve maskota, predbežne si žiaci delia kompetencie a úlohy, prípadne v predstihu objednávajú priestory pre podujatia mimo areálu školy (sálu Istropolisu, športové haly, plaváreň). Na začiatku školského roka prípravy vrcholia intenzívnym nácvikom otváracieho ceremoniálu a doladovaním posledných úloh (webová stránka olympiády, časový harmonogram podujatí, príprava informačnej školskej nástenky, atď.).

Realizácia olympiády začína otváracím ceremoniálom a končí záverečným galaprogramom. Počas tohto obdobia, ktoré je v rozmedzí mesiacov september až december, sa konajú parciálne súťaže – cez prestávky, v poobedných časoch aj cez víkendy. Organizátori majú za úlohu pri každej aktivite zabezpečiť plynulý chod udalosti – spropagovať ju, stanoviť jasné pravidlá, zabezpečiť potrebný priestor, technické vybavenie či materiál, ako aj pedagogický dozor, zrealizovať súťaž za objektívneho hodnotenia a v adekvátnom čase zverejniť výsledky, prípadne krátky článok o priebehu.

Časový harmonogram úloh možno zhrnúť do nasledujúcich hlavných bodov:
január - august:

- získať finančné zabezpečenie na pokrytie nákladov olympiády (pohybuje sa v sume 3000-5000 eur), vypracovať aktuálny návrh projektu olympiády a reagovať na aktuálne grantové výzvy,
- vymyslieť názov maskota olympiády (prechádza schvaľovacím procesom vedenia školy),
- objednať sálu v Istropolise na piatkový termín v mesiaci december,
- rozdeliť si úlohy a kompetencie (nakolko olympiádu organizujú dve triedy, v záujme rovnováhy je vhodné vytvoriť párové funkcie – po jednom zástupcovi z každej triedy),
 - zvoliť zastrešujúcich zástupcov celej olympiády pre komunikáciu s vedením, verejnými inštitúciami a pedagogickým zborom (požiadavka: kultivovaný prejav, komunikatívnosť, zodpovednosť, samostatnosť, vodcovské schopnosti, flexibilita a dostatok času podieľať sa na chode olympiády),
 - zvoliť zástupcov pre jednotlivé disciplíny, ktorí koordinujú priebeh parciálnych súťaží v svojej disciplíne (požiadavky: organizačné schopnosti, samostatnosť, zodpovednosť, flexibilita a dostatok času podieľať sa na chode olympiády),
 - zvoliť administrátora webovej stránky (IKT a technické zručnosti, zodpovednosť, samostatnosť),
 - zvoliť administrátora výsledkov súťaží (objektívnosť a nezaujatosť, spoľahlivosť a dôveryhodnosť – nutnosť udržať tajomstvo výsledkov, samostatnosť, IKT a matematický talent výhodou),
- vytvoriť spoločný kalendár a napláňovať v dostatočnom predstihu všetky podujatia tak, aby vzájomne nekolidovali a boli v súlade s harmonogramom

programu školy (turnaje tried, víkendové súťaže, umelecké disciplíny, termíny zbieracích aktivít, atď.).

september - december:

- objednať neškolské priestory (plaváreň, športové haly) a služby k verejným podujatiam (zvukový technik, kameraman, fotograf),
- pripraviť a zrealizovať otvárací ceremoniál,
- človek zodpovedný za webovú stránku – vytvoriť dizajn stránky, zaregistrovať doménu, stanoviť pravidlá publikovania informácií a článkov na stránke pre ostatných organizátorov,
- po otvorení – spustiť plynulý beh olympiády – zverejňovať termíny udalostí, pravidlá súťaží, realizovať ich, vyhodnotiť a zverejniť výsledky,
- ku všetkým podujatiam v dostatočnom predstihu zabezpečiť pedagogický dozor a pedagógov do hodnotiacich porôt,
- zvoliť systém bodovania disciplín a spravovať výsledky jednotlivých súťaží v adekvátnej utajenej databáze výsledkov,
- pripraviť a zrealizovať galaprogram,
- zariadiť výrobu a predaj spomienkových predmetov – tričká, DVD a i.
- ukončiť požadovanú administratívu – záverečné správy k projektom, vyúčtovanie financií.

Prostredníctvom organizácie školskej olympiády si žiaci organizujúcich tried rozvíjajú aj nasledujúce schopnosti a učia sa nasledujúcim praktickým zručnostiam - samostatnosti a zodpovednosti, asertívnej komunikácii, schopnosti organizovať čas a pracovať s väčšou skupinou, tvorivosti a aktívnemu prístupu, flexibilitate pri riešení akútnych a neočakávaných situácií, a i.

Rizikovými faktormi pri organizácii školskej olympiády sú nasledujúce javy:

- problémy vo vzájomnej komunikácii medzi organizátormi a uznášaní sa na rozhodnutiach v tíme,
- neustála a často nekonštruktívna nespokojnosť a kritika zo strany žiakov-účastníkov, ktorí rôznymi formami dehonestujú snahu žiakov-organizátorov (od priamych konfliktov počas hier z dôvodu nespokojnosti s výsledkom či rozhodnutím organizátorov až po rôzne sprostredkované formy humoru, výsmechu či šikany na sociálnych sieťach a v internetových diskusiách na webovej stránke olympiády),
- nedostatočná empatia zo strany pedagogického zboru v prípade slabej komunikácii organizujúcich tried s pedagogickým zborom, povinnosťou organizátorov je hľadať optimálne zosúladenie spolupráce žiakov-organizátorov s pedagógmi, nezneužívať svoju pozíciu organizátorov na úkor vyučovania, vyhľadávať podporu a zapojenie pedagógov do olympiády, presviedčať ich o vlastnej profesionalite pri organizácii, v opačnom prípade vzniká napätie a neochota zo strany pedagógov brať ohľad na žiacku povinnosť organizovať olympiádu,
- časová náročnosť organizácie olympiády, ktorá je v rozpore s ďalšími povinnosťami žiaka-organizátora – štúdiom, mimoškolskými aktivitami, rodinnými požiadavkami – pokiaľ nie je vonkajšie prostredie vhodne nastavené a tolerantné voči aktivite žiaka-organizátora, jeho motivácia spolupracovať klesá, často aj najaktívnejší organizátori ku koncu priebehu olympiády majú tendenciu vyhorieť a rezignovať na spoluprácu,

- nedostatok zapojených a aktívnych organizátorov pri nezmenenom rozsahu olympiády (časovo a fyzicky náročné množstvo aktivít potrebných zrealizovať napriek nedostatku personálneho pokrytia organizácie), a i.

Úlohou hlavných organizátorov počas priebehu olympiády je:

- informovať o dôležitých náležitostiach a neustále komunikovať s vedením školy a pedagogickým zborom, tvoriť komunikačný kanál medzi organizátormi a pedagogickým vedením školy,
- sledovať finančnú stránku olympiády – zohľadňovať rozhodnutia vzhľadom na možnosti rozpočtu,
- sledovať termíny objednávania športových a kultúrnych priestorov a zabezpečiť zmluvne tieto priestory v spolupráci s neziskovou organizáciou školy,
- mať prehľad o kalendári olympiády – termínoch dôležitých podujatí, zabezpečiť, aby nekolidovali s inými školskými podujatiami,
- mať prehľad o chode olympiády, kontrolovať plynulý priebeh jednotlivostí (disciplíny, internetová stránka, zber výsledkov, a pod.) a distribuovať úlohy medzi zastrešujúcich organizátorov jednotlivých disciplín, rovnako aj pri organizácii otvorenia a galaprogramu.

Úlohou zastrešujúcich organizátorov jednotlivých disciplín je:

- mať prehľad o súbore plánovaných súťaží v rámci svojej disciplíny (športová, vedecká, netradičná a umelecká), ich časovom harmonograme s ohľadom na súťaže ostatných disciplín a na iné podujatia školy,
- mať znalosť o systéme bodového hodnotenia celej olympiády a sledovať spravodlivé a adekvátne hodnotenie jednotlivých súťaží v svojej disciplíne, odovzdávanie dát správcovi výsledkov a správcovi internetovej stránky,
- zabezpečiť chod súťaží – pedagogický dozor, hodnotiacu porotu, organizátorov súťaže, ich znalosť pravidiel, skontrolovať zabezpečenie potrebného technického a materiálneho vybavenia na danú súťaž,
- distribuovať povinnosti ďalším pomocným organizátorom,
- komunikovať s vedením a pedagogickým zborom o organizácii, rozličných okolnostiach a zmenách,
- zabezpečiť včas propagáciu a spravodajstvo ku každej súťaži – oznámenia o nadchádzajúcom podujatí, zverejnenie výsledkov a krátkej správy o prebehnutom podujatí,
- riešiť vzniknuté problémy na poli pedagógovia – organizátori alebo súťažiaci žiaci – organizátori v danej súťaži.

Úlohou ostatných organizátorov je:

- zabezpečiť plynulý a bezproblémový chod zverenej súťaže,
- overiť si prítomnosť dozorujúceho pedagóga,
- poznať pravidlá aj špecifiká (prípadné riziká) svojej súťaže,
- byť fyzicky prítomný včas pred začatím, počas chodu súťaže a po jej ukončení sa postarať o zverený priestor a zapožičané objekty tak, aby nedošlo k ich znehodnoteniu a dostali sa do pôvodného stavu,
- dbať na časový harmonogram (nezačínať neskoro, dodržiavať časový rozpis, a pod.)

- komunikovať so súťažiacimi asertívne, konštruktívne a slušne,
- riešiť vzniknuté problémy konštruktívne a pohotovo, v prípade potreby informovať o nich zastrešujúceho organizátora aj príslušného pedagóga,
- postarať sa o bezpečnosť a optimálne podmienky pri súťaži,
- objektívne a spravodlivo hodnotiť priebeh, odovzdať včas správu aj výsledky zodpovedným organizátorom.

Žiaci sa počas organizácie školskej olympiády často prvýkrát ocitajú v takejto úlohe, ktorá vyžaduje schopnosť konať samostatne a zodpovedne. Nie všetci majú intuitívne vycibrenú schopnosť adekvátne komunikovať a jednať vyzrelo, preto je potrebná menšia regulácia ich správania a kompetencií aj zo strany zodpovedných pedagógov (vo väčšine prípadov zo strany vedenia školy či od triednych pedagógov). Hoci tu treba poznamenať, že mnohí žiaci-organizátori sa vďaka olympiáde naozaj preukážu v dobrom svetle, ako schopní a šikovní, táto zverená rola „zodpovedných“ im umožní odhaliť potenciál ich dozrievajúcich osobností.

3.2 Špecifikácia športových disciplín

Športové súťaže prebiehajú počas celého trvania olympiády, väčšinou po vyučovaní a cez víkend. Ich bezproblémový chod zabezpečujú žiaci-organizátori za pomoci pedagógov telesnej výchovy. Triedy súťažia vo väčšine štandardných skupinových (futbal, volejbal, basketbal) a individuálnych športov (plávanie, atletické disciplíny, ping-pong, tenis, šach). Každý zo športov má presne stanovené kritéria (zaujímavosťou sú napr. podmienky zohľadňujúce obsadenie súťažných tímov - v každom tíme by mala byť zastúpené aspoň jedno dievča). V skupinových športoch sa postupuje pavúkovým systémom. Pre atletické a plavecké disciplíny sú vyhradené špeciálne dni, na ktoré je prenajatá plavecká hala a atletický štadión.

Žiaci, ktorí sú zodpovední za chod športových disciplín, majú nasledujúce povinnosti:

- vytvoriť systém postupu a presné pravidlá športovej hry – zverejniť ich na internetovej stránke školskej olympiády,
- vytvoriť kalendár zápasov danej hry – sledovať, aby turnaje nekolidovali s rozvrhom zúčastnených, zohľadniť špecifické požiadavky súťažných tímov,
- zabezpečiť priestor a materiálne vybavenie daného športu,
- v dostatočnom predstihu zabezpečiť pedagogický dozor,
- zorganizovať plynulý chod súťaže,
- spravodlivo hodnotiť súťaž, včas zverejniť výsledky a krátku správu zo súťaže.

Športové súťaže patria k populárnym, predovšetkým na vyššom stupni strednej školy a u chlapčenského zastúpenia školy. Častým a pomerne štandardným problémom býva konflikt o otázke nezaujatosti rozhodcu súťaže pri rozhodovaní, ktorý je však pre každého žiaka-organizátora pomerne užitočnou skúsenosťou (učí sa čeliť kritike svojej osobnosti a argumentovať tak, aby obhájil svoje rozhodnutie a neeskaloval ďalšie napätie).

3.3 Špecifikácia umeleckých disciplín

Umelecké disciplíny zastrešujú rozsiahle množstvo performatívnych aj odovzdávacích súťaží – napr. umelecký prednes, spev, hudba (kategórie: vlastná a prevzatá), tanec (kategórie: skupinový, jednotlivec, improvizácia), divadelná improvizácia, fotografická súťaž (kategórie: montáž, umelecká fotografia, fotopríbeh), výtvarná súťaž (dlhodobá aj improvizácia, design a 2D/3D počítačové modelovanie), literárna súťaž (dlhodobá aj improvizácia), karaoke či playback.

Pri odovzdávacích súťažiach je potrebné k stanovenému termínu odovzdať organizátorom podľa zadaných kritérií dané umelecké dielo. Pri performatívnych súťažiach sa v stanovený termín stretnú v priestoroch školy (telocvičňa, aula, trieda) všetci súťažiaci a predvedú pred porotou a pomerne bohatým publikom konškolákov svoje pripravené umelecké vystúpenie. Porotu v oboch typoch súťaží tvoria žiaci-organizátori a vybraní pedagógovia. Najlepšie z performatívnych predstavení (tanec, hudba, spev, playback a i.) sú vybrané do záverečného galaprogramu.

Žiaci, ktorí sú zodpovední za chod umeleckých disciplín, majú nasledujúce povinnosti:

- vytvoriť kritéria a systém hodnotenia umeleckých súťaží,
- vytvoriť kalendár umeleckých súťaží a termínov odovzdávania umeleckých produktov – sledovať, aby dátumy nekolidovali s inými súťažami,
- zabezpečiť priestor a materiálne vybavenie danej umeleckej súťaže (ozvučenie, projektor, techniku na prehrávanie hudobných súborov, hudobné nástroje, a i.),
- v dostatočnom predstihu zabezpečiť pedagogický dozor a pedagógov do hodnotiacej poroty,
- zorganizovať plynulý chod súťaže,
- spravodlivo hodnotiť súťaž, včas zverejniť výsledky a krátku správu zo súťaže.

Umelecké súťaže sú priestorom pre odhalenie umelecky nadaných žiakov v triednych kolektívoch. Tieto súťaže majú v oblúbe skôr dievčatá, napriek tomu sa im v mnohých prípadoch pomerne úspešne darí zapojiť aj chlapčenské zastúpenie tried. Pri dobrej spolupráci triedneho kolektívu vznikajú pomerne pôsobivé vystúpenia s veľkým obsadením. Aj tu vznikajú napäté situácie po zverejnení výsledkov – jedným zo spôsobov, ako zabezpečiť legitimitu výsledkov, je obsadiť v porote dostatočný počet pedagógov, aby žiaci-organizátori neboli obviňovaní zo zaujatosti voči vybraným triedam.

3.4 Špecifikácia vedeckých disciplín

Na vedecké disciplíny je vyhradený len jeden školský deň ku koncu priebehu olympiády (v ten istý deň sa po vedeckých súťažiach konajú finálne zápasy športov v prenajatej športovej hale, do ktorej sa triedne kolektívy presunú za dozoru pedagógov). Priebeh tejto súťaže je nasledovný. Triedne kolektívy sa rozdelia do niekoľkočlenných menších skupín tak, aby pokryli všetky organizátormi ponúknuté predmety. V daný deň sa jednotlivé malé skupiny presunú do stanovenej triedy, v ktorej sa má konať test zo zvoleného predmetu. V určenom čase paralelne vo všetkých triedach riešia tieto tímy spoločne zadané úlohy. Po uplynutí času sú ich vypracované testy

zozbierané a vyhodnotené organizátormi. Predmetové testy tvoria žiaci-organizátori v spolupráci s predmetovými pedagógmi, ktorí ich môžu usmerniť pri výbere a formulácii zadaní. Zaujímavosťou popri testoch z jazykov, humanitných či prírodovedných predmetov je sekcia „funny“, kde je cieľom vytvárať čo najvtipnejšie a najoriginálnejšie odpovede na zadané otázky.

Žiaci, ktorí sú zodpovední za chod vedeckých disciplín, majú nasledujúce povinnosti:

- vytvoriť kritéria a systém hodnotenia vedeckých súťaží,
- zabezpečiť tvorbu, kontrolu pedagógom a následnú reprografiu všetkých predmetových testov pre nižší a vyšší stupeň,
- zabezpečiť zoznamy rozdelenia žiakov do tried podľa predmetových testov a prislúchajúci pedagogický dozor,
- zorganizovať plynulý chod súťaže v jednotlivých triedach,
- spravodlivo vyhodnotiť testy – nakoľko ide jednu z posledných súťaží olympiády, výsledky sa zverejňujú až po galaprograme, aby sa udržalo napätie, kto sa stane víťazom olympiády.

Vo vedeckých disciplínach majú žiaci možnosť prezentovať svoje odborné a predmetové vedomosti, priestor tak dostávajú tí, ktorí majú intelektové nadanie. Žiaci-organizátori naopak majú možnosť zažiť vymenenú rolu – z pozície tvorcov testov a koordinátorov priebehu testovania vidia neraz náročnú prácu pedagóga.

3.5 Špecifikácia netradičných disciplín

Pod netradičné disciplíny sú zaradené všetky ostatné súťaže od poobedného filmového/hudobného kvízu cez veľkoprestávkové súťaže v pretláčaní, v empatii či v zbieraní predmetov na „p“ až po celodňové preteky. Zaujímavosťou netradičných disciplín sú napríklad tzv. „tematické dni“, kedy organizátori na určité dátumy stanovia „tému dňa“ a cieľom je byť v ten deň v kostýme viažucom sa k tejto téme (víťazom sa tak stáva trieda, ktorá má najväčší počet prezlečených ľudí, prípadne najlepšie krátke divadlo k danej téme). Žiaci-organizátori v priebehu rokov vytvorili už celú sériu „tradičných“ celodňových súťaží, ktoré majú charakter táborových hier.

Žiaci, ktorí sú zodpovední za chod netradičných disciplín, majú nasledujúce povinnosti:

- vytvoriť kritéria a systém hodnotenia vedeckých súťaží,
- vytvoriť kalendár netradičných súťaží (hlavne víkendových) a termínov odovzdávania zbieracích súťaží,
- zabezpečiť priestor a materiálne vybavenie danej netradičnej súťaže,
- v dostatočnom predstihu zabezpečiť pedagogický dozor,
- zorganizovať potrebný počet žiakov-organizátorov (hlavne víkendové podujatia vyžadujú značný počet zúčastnených organizátorov) a plynulý chod súťaže,
- spravodlivo hodnotiť súťaž, včas zverejniť výsledky a krátku správu zo súťaže.

Netradičné súťaže zábavnou a nenásilnou formou rozvíjajú tímového ducha tried, vedú k spolupráci a súťaživosti a prehľbujú vzťahy v triednych kolektívoch.

3.6 Otvárací ceremoniál

Analogicky k otváraníu ceremoniálu klasických olympijských hier aj náš školský otvárací ceremoniál pozostáva z nasledujúcich náležitostí:

- slávnostný nástup všetkých zúčastnených tried s vlajkou,
- prísaha organizátorov,
- prísaha súťažiacich (Obrázok 3),
- slávnostné vyhlásenie o otvorení olympijských hier riaditeľkou školy,
- zapálenie olympijského ohňa triednymi profesormi organizujúcich tried (Obrázok 2),
- odhalenie maskota (Obrázok 1).

Obrázok 1 Odhalenie maskota olympiády

Obrázok 2 Zapálenie olympijského ohňa

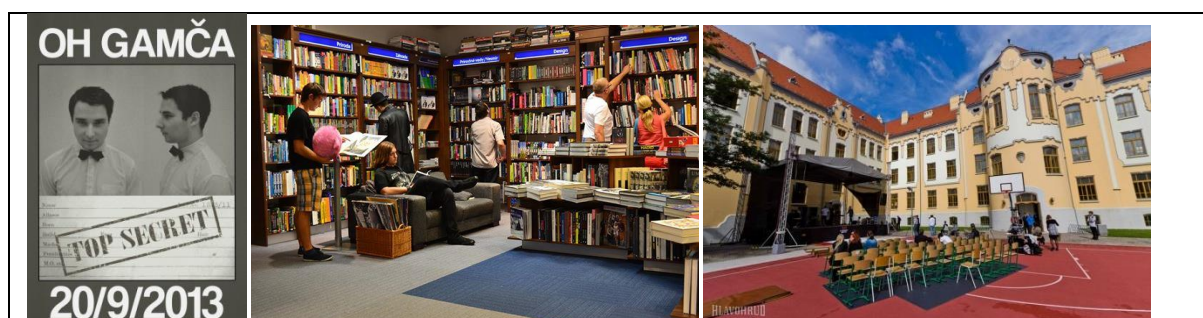

Obrázok 3 Prísaha zástupcov tried s triednymi zástavami

Súčasťou ceremoniálu je umelecké vystúpenie organizujúcich žiakov, ktoré pozostáva z tanečno-divadelného vstupu motivicky spojeného s odhalením maskota olympiády. Otvárací ceremoniál sa koná na školskom dvore v priebehu septembra (väčšinou v piatok), trvaním nepresahuje jednu vyučovaciu hodinu a predstavuje oficiálny začiatok školských olympijských hier.

Úlohy, ktoré musia žiaci-organizátori riešiť vo vzťahu k otváraciemu ceremoniálu, sú nasledujúce:

- obsahová zložka – vymyslieť maskota, tému a príbeh divadelného vstupu, pohybo-tanečnú choreografiu programu, premyslieť hudobnú zložku programu, naskúšať plynulý sled jednotlivých zložiek programu,
- technická zložka – zabezpečiť a postaviť pódium, ozvučenie, pripraviť potrebné kulisy, rekvizity a kostýmy, vlajku s maskotom, pripraviť hľadisko pre publikum,
- organizačná zložka – spropagovať dátum otvorenia na sociálnych sieťach (v posledných rokoch sa nám osvedčilo upozorniť na otvorenie rôznymi upútavkami, ktoré zároveň naznačovali tému otváracieho ceremoniálu – Obrázok 4), naplánovať presun žiakov z tried na školský dvor a usadenie žiakov na školskom dvore, úprava školského dvoru do pôvodného stavu po podujatí.

Obrázok 4 Upútavky na otvorenie OH (vľavo, uprostred) a posledné okamihy pred začiatkom ceremoniálu (vpravo)

Žiaci pri príprave otváracieho ceremoniálu zažívajú často prvýkrát skúsenosť organizácie verejného podujatia v celej jeho komplexnosti. Na intenzívnu prípravu otvorenia potrebujú prevažne dva týždne. Problémom pri stanovení termínu otvorenia môže byť počasie, nakoľko sa ceremoniál odohráva v exteriéri – už sa nám stalo, že sme boli nútení na poslednú chvíľu preložiť termín kvôli dažďu.

3.7 Záverečný galaprogram

Galaprogram je slávnostné zakončenie školskej olympiády, ktoré sa koná ako dvojhodinový program v sále Istropolisu v decembri. Program pozostáva zo sekvencie najlepších umeleckých vystúpení z umeleckých disciplín (tanec, playback, hudba, spev, a i.) a z vyhlasovania výsledkov štyroch hlavných disciplín pre nižší aj vyšší stupeň, ktoré sú završené celkovými výsledkami. Vyhlasovanie výsledkov sprevádzajú projekcie zostrihov videozáznamov z rôznych okamihov olympiády.

Snahou žiakov-organizátorov je vytvoriť tematicky súvislý galaprogram, čiže jednotlivé umelecké vystúpenia a vyhlasovania výsledkov sú premostené spoločnou témou alebo príbehom, v ktorom účinkujú samotní žiaci-organizátori. Je už tradíciou (ktorú zaviedol p.prof. P. Danko) ako záverečné vystúpenie pripraviť spoločný tanec, v ktorom účinkujú najlepší tanečníci zo všetkých tried gymnázia.

Úlohy, ktoré musia žiaci-organizátori riešiť vo vzťahu ku galaprogramu, sú nasledujúce:

- obsahová zložka – vymyslieť tému/príbeh galaprogramu, vymyslieť a naskúšať parciálne vstupy – krátke inscenácie pred vyhlasovaním výsledkov, vytvoriť videodokrútky k vyhlasovaniu výsledkov, pripraviť projekcie výsledkov pre jednotlivé disciplíny, vymyslieť a naskúšať pohybo-

- tanečné choreografie programu, premyslieť hudobnú zložku programu, vytvoriť sled vystúpení a naskúšať ich plynulú nadväznosť,
- technická zložka – zabezpečiť ozvučenie a osvetlenie v spolupráci s technikmi v sále, pripraviť potrebné kulisy, rekvizity a kostýmy – zabezpečiť ich prevoz do Istropolisu, zabezpečiť diplomy pre víťazov disciplín,
- organizačná zložka – spropagovať dátum galaprogramu na sociálnych sieťach, naplánovať presun žiakov zo školy do Istropolisu a usadenie žiakov v sále.

3.8 Rola pedagóga pri tvorbe otváracieho ceremoniálu a galaprogramu

Ako pedagóg som počas svojho pôsobenia na gymnáziu dostala za úlohu zodpovedať za obsah týchto dvoch kľúčových podujatí spomenutých v predošlých dvoch statiach. Nakoľko ide o verejné podujatia reprezentatívneho charakteru (na otvorenie aj galaprogram prichádzajú bývalí žiaci, rodičia a známi žiakov, bývalí zamestnanci, ako aj iní záujemcovia, m. i. aj sponzori či zastupiteľstvo mestskej samosprávy), mojou úlohou bolo pri tvorbe podujatí žiakov-organizátorov plniť nasledujúce funkcie:

- cenzor (korigovať obsahy vystúpení tak, aby boli vhodné do školského prostredia, s humánnym posolstvom, nediskriminačného, výchovného a reprezentatívneho charakteru),
- producent (vyťažiť zo študentských nápadov maximum tak, aby bol program zaujímavý a divácky príťažlivý – berúc ohľad na rozmanitosť zúčastnených spoločenských kategórií žiakov, rodičov a pedagógov, finančne primerane náročný vzhľadom na naše možnosti, formálne realizovateľný, profesionálny),
- dramaturg (z navrhovaných podnetov vytvoriť zmysluplnú, súvislú a jednotnú tematickú líniu podujatia, ktorej jednotlivosti programu budujú štandardnú dramatickú krivku – aby sme udržali pozornosť diváka a podtexty programu mali zmysluplné a hlbšie posolstvo),
- režisér (preniesť nápady do priestoru, skúšať javiskové správanie účinkujúcich, zjednotiť hudobnú, pohybovú, scénickú, projekčnú a hereckú zložku do súvislého a plynulého celku, ako autorita udávať prípravám potrebné mantinely a prísne kritériá, aby sa nacvičili potrebné jednotlivosti dostatočným spôsobom),
- scénograf (navrhnuť scénický koncept programu, dohliadať na žiacku tvorbu kulís a rekvizít, manažovať zabezpečenie kostýmov a rekvizít),
- kritik (zabrániť jednostrannosti pohľadov pri tvorbe, dávať spätnú väzbu žiackym nápadom, korigovať nedostatočnú alebo nevhodnú prácu),
- psychológ (sledovať atmosféru a vzťahy medzi žiakmi-organizátormi, motivovať, usmerňovať ich spoluprácu a uvoľňovať vznikajúce napätie v krízových situáciách),
- manažér (organizovať časovú os nácvikov tak, aby boli optimálne a nekolidovali personálne, distribuovať pracovné úlohy medzi žiakov, sledovať plnenie náležitostí mimo skúšobný proces programu – zabezpečenie techniky, sály, prevozu rekvizít, a i.)

Syntéza všetkých uvedených rolí je psychicky aj fyzicky náročná, vyžaduje od pedagóga značnú trpezlivosť a ochotu, avšak výsledok takto intenzívneho prípravného procesu je neopakovateľnou odmenou aj skúsenosťou. V nasledujúcej kapitole sa budem venovať takejto príprave konkrétnych podujatí v rámci troch olympiád, na ktorých som sa v tejto úlohe podieľala.

4 TVORBA KONKRÉTNÝCH PODUJATÍ

4.1 Ako sa rodí otvorenie a galaprogram

To, čo som zistila za tri roky pôsobenia v roli zastrešujúceho pedagóga pri tvorbe takéhoto typu podujatia (ktoré „má byť zorganizované“ žiakmi), je, že učiteľ musí byť predovšetkým dobrý diplomat a stratég, akási šedá eminencia celého procesu, ktorá vie podsúvať návrhy a nápady, korigovať chyby, predvídať a sledovať, viesť žiakov tak, aby v nich nepotlačil motiváciu, pocit samostatnosti a zodpovednosť, ktorú nesú za uskutočnenie podujatia a jeho úlohou je otvorene zasahovať až vtedy, keď žiacky organizačný kolektív potrebuje tlak niekoho zvonku, aby pracoval efektívne a s maximálnym vypätím (napríklad pri generálnych nácvikoch programu). Tak ako sa nedá vyhovieť všetkým nápadom žiakov, nedá sa ani násilne pretlačiť jeden vlastný koncept. Vytvoriť finálnu podobu podujatia je akousi mágiou, na ktorej sa podieľa množstvo faktorov a najlepšie zorganizované podujatie je také, na ktorom ste ako pedagóg urobili veľký kus práce, no žiaci sa pri tom s jeho podobou stotožnili do tej miery, že ho považujú za výlučne svoj vlastný výtvor. Každý rok sa tak opakuje za spolupráce s vyše 50-timi žiakmi rovnaká strastiplná cesta hľadania finálneho tvaru pre obe podujatia, ktorá je vďaka rozmanitosti charakterov a nadania žiakov, aj ich nastavenia triednych kolektívov vždy úplne iná v porovnaní s predošlými ročníkmi a rovnako zaujímavá.

Čo je potrebné pri príprave otvorenia a galaprogramu sledovať a pripraviť:

1. ideová a obsahová zložka:

- vymyslieť tému a nosné motívy,
- vymyslieť vhodný príbeh – určiť jeho žánr, postavy, zápletku, vrchol napätia, rozuzlenie,
- pripraviť scenár pre účinkujúcich (viď. Prílohu 8),
- pripraviť scenár pre moderátorov programu,
- pripraviť stručný bodový scenár jednotlivých zložiek - umelecké čísla, výstupy organizátorov (viď. Prílohu 9),
- pripraviť scenár pre technickú pomoc (zvuk, svetlo, projekcia),
- nacvičiť jednotlivé zložky programu,
- vytvoriť alebo zabezpečiť potrebné rekvizity a kostýmy,
- nacvičiť plynulú súslednosť jednotlivých zložiek programu,
- prejsť bodový scenár udalostí so všetkými organizačnými zložkami (účinkujúcimi, technickým zabezpečením, fotografom/kameramanom, organizátormi – ktorý zabezpečujú priestor publika, atď.),
- generálny nácvik,

2. technická zložka:

- pripraviť scenár pre technika (zvukové požiadavky pred začiatkom programu a počas programu, svetelné požiadavky v prípade profesionálnej sály),
- spísať požiadavky na ozvučenie (ľudské hlasy - konkretizácia typu mikrofónu, hudobné nástroje) a projekciu (umiestnenie projektoru, spôsob napájania na počítač),
- zabezpečiť javisko a hľadisko tak, aby bol program viditeľný pre diváka (v prípade otvorenia, kde nemáme profesionálnu divadelnú scénu),
- zabezpečiť ozvučenie tak, aby bolo kvalitné,
- zabezpečiť kameramana a fotografa na dokumentáciu podujatia,

- zabezpečiť odvoz potrebných rekvizít,
3. organizačná zložka:
- zabezpečiť distribúciu termínov podujatí pre verejnosť,
 - komunikovať s vedením o priebehu podujatia,
 - zabezpečiť bezproblémový a organizovaný príchod a odchod publika bezprostredne na miesto podujatia (usádzanie v prípade školského dvora, inštrukcie k nástupom zástupcov tried s vlajkami, vpúšťanie do sály),
 - dodržať stanovený časový harmonogram,
 - upratať po sebe použité priestory.

Pedagóg zohráva dôležitú a neraz nie najpríjemnejšiu úlohu predovšetkým pri záverečných nácvikoch, keď jeho autorita má potenciál stmeliť jednotlivé zložky programu do súrodého celku a usmerniť prácu žiakov koncentrovane žiadaným smerom. Hlavne na generálke v prenajatých priestoroch tesne pred vystúpením vo vymedzenom krátkom čase a za spolupráce s profesionálnymi technikmi je potrebné, aby jednal duchaprítomne aj za neočakávaných komplikácií a relatívne prísne dozrel na to, aby si žiaci-organizátori uvedomili všetky nutné detaily svojho účinkovania a predišli tak možným chybám vo vystúpení. Z osobnej skúsenosti môžem povedať, že ku nedostatkom v plynutí nacvičeného programu dochádza vždy práve v bodoch, za ktoré nesú zodpovednosť žiaci, vstupujúci (z rôznych osobných dôvodov – neochota, nezáujem spolupracovať) do prípravného procesu najneskôr a zžití najmenej s obsahom podujatia.

4.2 OH Lamohlav 2012

Organizátori školskej olympiády v roku 2012 (viď. Prílohu 1, 2) si zvolili za názov olympiády slovo „lamohlav“, v ktorom ide o slovnú hračku odkazujúcu na „hlavolam“ a „lamiu hlavu“. Čo sa týka organizujúcich tried, v tomto školskom roku sa na tvorbe olympiády podieľali skutočne výrazné triedne kolektívy, predovšetkým kolektív triedy osemročného štúdia (3.A) sa vyznačoval ambicióznymi, talentovanými a výraznými osobnosťami. Ich prístup k tvorbe bol aktívny, samostatný a v mnohých smeroch veľmi hravý. Mojm úsilím bolo túto ich charakteristiku „hravosti“ a „zmyslu pre humor“ vnieť do obsahu a charakteru oboch podujatí.

V otváracom ceremoniáli sa organizátori rozhodli rozvinúť motívy, ktoré vychádzali z názvu maskota – napr. motív záhady, hlavolamu, postavy „lamohlava“ (človeka s lamou hlavou). Počas našich prvých stretnutí mi žiaci priblížili plánovaný názov olympiády a ich zámer – vytvoriť konštrukciu Rubikovej kocky z kartónov, ktorú prepoja s tancom vo farbách Rubikovej kocky a súčasťou ktorej bude odhalenie maskota – človeka s maskou lamy. Choreografia a nácvik tanca, ako aj tvorba rekvizity Rubikovej kocky bola v rézii samotných žiakov, do tejto zložky som ako pedagóg nemusela vôbec zasahovať. Čo sa týka príbehového jadra programu, spoločnou diskusiou sme postupne dospeli k nasledujúcim návrhom:

- koncipovať otvorenie ako príbeh s detektívnou zápletkou v anglickom štýle,
- zápletkou príbehu je zmiznutie obrazu na slávnostnej vernisáži, kde mal byť odhalený maskot,
- na rozriešenie a rekonštrukciu udalosti je povolaná známa dvojica Sherlock Holmes a dr. Watson,

- postavy Sherlocka a Watsona vedú vyšetrovanie s účastníkmi vernisáže, ktorí sú potenciálni podozriví, zároveň sú moderátormi celého otváracieho ceremoniálu, ktorý „sa rozhodnú“ uviesť aj napriek zmiznutému obrazu,
- po prisahách organizátorov a súťažiacich tried sa ukáže, že zlodejom portrétu maskota bol sám maskot „Lamohlav“, nespokojný so svojim vyobrazením.

Obrázok 5 Otvárací ceremoniál OH Lamohlav 2012 (vľavo – zástupcovia tried s vlajkami, uprostred – postavy detektívov, vpravo – tanec Rubikovej kocky)

Galaprogram, ktorý mal byť zároveň oslavou 25. ročníka olympiády, sme sa rozhodli postaviť tiež predovšetkým na hravosti a výraznom výbuchu študentskej energie ako esenciálnom prvku, vďaka ktorému olympiáda doteraz existuje. Galaprogram otváral tanec postavy Rubikovej kocky, detektívov a organizátorov s deťmi (ročník príma). Pomedzi vyhlasovania výsledkov jednotlivých disciplín sme vytvorili krátke komické neverbálne scény, ktoré mali navodiť daný druh disciplín (pri vedeckých – chemický pokus vedcov, pri športových – preteky troch pretekárov, a pod.). V záverečnej sekvencii vystúpení sme pripomenuli 25. výročie olympiády prostredníctvom nástupu dievčat-organizátorsk v slávnostných šatách do externého hlasu, ktorý sumarizoval doterajší život personifikovanej „olympiády“ a program uzavreli masový tancom vo forme „flash-mob“, kedy postupne žiaci rôznych tried vybiehali z hľadiska a pridávali sa na javisku do spoločného vystúpenia.

Obrázok 6 Galaprogram OH Lamohlav 2012 (vľavo – nástup dievčat pri slávnostnom pripomenutí 25. výročia, uprostred – úvodný tanec s Rubikovou kockou, vpravo – krátka scéna ku vyhlasovaniu vedeckých disciplín pre vyšší stupeň)

Tento ročník bol pre mňa prvý z pozície organizujúceho pedagóga, preto nielen žiaci, ale aj ja sme sa museli vyrovnávať s dlhoročnou tradíciou a vysokou úrovňou predošlých ročníkov. Spoluprácu s organizujúcimi triedami hodnotím veľmi pozitívne, napriek ich počiatkovej nedôvere voči mojej kompetentnosti vytvárať kultúrny program, sme si našli cestu, ako kompromisne a konštruktívne vytvoriť obe podujatia. Veľmi užitočnou bola pre mňa osoba sprostredkovateľa, akejsi „pravej ruky“ – veľmi šikovnej a zodpovednej žiačky jednej z organizujúcich tried, s ktorou som prediskutovala všetky potrebné kroky a úlohy a ktorá ďalej distribuovala úlohy a riešenia medzi ostatných organizátorov.

4.3 OH Hlavohrud' 2013

V tomto ročníku (vid'. Prílohu 3, 4, 5) boli organizátormi dve triedy s pomerne zložitou povest'ou, ale s veľmi talentovanými a výraznými tanečníkmi. Ich návrh na názov maskota bol od začiatku „hlavohrud“. Z oboch týchto faktorov vyplynula tendencia smerovať otvárací ceremoniál do „gangsterského“ príbehu (inšpiráciou pre nás boli viaceré filmy s tematikou mafie a gangstrov). Zo začiatku bolo mojou úlohou predovšetkým usmerňovať ich nápady tak, aby boli primerané a vhodné školskej pôde.

Hlavná zápleтка, ktorú navrhli, bola nasledovná – „boss mafie“, v skutočnosti žiak školy, si najme štyroch prominentných gangstrov, ktorí majú uniesť „šéfa olympiády“, aby ho prinútili pripraviť pre „bossa“ čo najlepšiu olympiádu. Pomerne triviálny príbeh sme sa rozhodli obaliť do príťažlivého šatu prostredníctvom grotesky a montáže viacerých prvkov z mafiánskych filmov (nóbl bar so speváčkou, ktorá omdlie pri príchode gangstrov, prítomnosť hostí - kartárov, ktorí sa rozutekajú, znudených barmanov, ktorí predvedú akrobatické tanečné číslo do hudby tanga, a napokon neznámeho nasadeného policajta ázijského pôvodu, ktorý sa dostane s gangstrami do potýčky, ako vsuvku tvorilo estrádne číslo burleskového tanca) – charaktery „gangstrov“ sme vykreslili komicky, celé vyjednávanie ozvlášťovalo striedanie hovoreného slova s akciou do hudby a nahrávok hlasov (zrýchlená pantomíma únosu, telefonát s bossom mafie). Dost' nám pri inscenácii pomohlo profesionálne pódium, ktoré žiaci zabezpečili, ako aj rekvizity dotvárajúce ilúziu „skutočného“ baru.

Najdôležitejšia časť v tvorivom procese tohto otvorenia bola neustále potreba viesť dialóg o vhodnom a nevhodnom obsahu. Žiacke prvotné nápady pozostávali často agresívnych a povrchných motívov, ktoré bolo potrebné pretaviť do humornej a sofistikovanejšej podoby, čo sa nám napokon pomerne dobre podarilo. Vďaka grotesknej podobe tejto témy „na hrane“ (mafia) ju publikum (aj pedagogický zbor) prijali tolerantne, obzvlášť ak vzali do úvahy fakt, že samotné organizátorské triedy boli rovnako do istej miery „triedami na hrane“.

Obrázok 7 Otvárací ceremoniál OH Hlavohrud' 2013 (vľavo – úvodný tanec, vpravo – scénka z predstavenia)

Účinkovanie na galaprograme považujú žiaci organizujúcich tried ako prestíž, preto väčšina z nich dúfa, že sa objaví na javisku, obzvlášť v prípade, keď naozaj investovali veľa svojho osobného času do organizácie dvojmesačnej olympiády.

Pri galaprograme tohto roku sme sa rozhodli pokračovať v príbehu, ktorý sme načrtli v otvorení. Dôležitú úlohu tu zohrala čerstvá nepríjemná skúsenosť z organizácie olympiády, v ktorej väčšinu vecí museli zabezpečiť žiaci triedy A, nakoľko mnohí žiaci triedy B mali veľmi k organizácii značne laxný prístup. Nakoľko ale hlavní účinkujúci

z otvorenia boli žiaci z triedy B, potrebovali sme upraviť príbeh tak, aby sa na javisku objavili tí, čo si účinkovanie „zasluhujú viac“, teda žiaci z triedy A.

Táto mimoprogramová okolnosť ma priviedla na nápad postaviť príbeh na nasledujúcej zápletke: štyria gangstri (žiaci triedy B) sa za svoje priestupky zadržaní do väzby, zatknú ich štyria policajti (žiaci triedy A), pričom celý galaprogram sa bude niesť v duchu „rozhovorov cez mrežu“ – väzeň vs. strážny policajt. V závere príbehu sa koná súdny proces, v ktorom sa ukáže, že gangstri žiadny zločin nespáchali, preto gangstri odchádzajú na slobodu, ale obohatení o sebareflexiu a nové priateľstvo (s policajtami). Opäť veľmi triviálny príbeh, ktorý nám ale umožnil rozohrať filozofické otázky o dobre a zle, o snoch a realite človeka, o slobode a neslobode v konaní. A v neposlednom rade sa napätie medzi oboma triedami v skúšaní tohto vystúpenia opätovne uvoľnilo.

Obrázok 8 Galaprogram OH Hlavohrud' 2013 (vľavo – spoločný tanec „väzňov“, uprostred – „súdny proces“, vpravo – krátka scénka pred vyhlasovaním výsledkov)

V tomto roku sme teda vniesli do otvorenia a galaprogramu nový prvok, a to, že obe pomerne značne stavali na „príbehu“. Doteraz bol galaprogram skôr motivicky previazaný, bez kľúčovej dejovej línie. Tento nový tvar bol prijatý pomerne priaznivo (s menšími výhradami) ako nový, zaujímavý, nie však nevyhnutný. Bol to logický posun charakteru týchto podujatí vyplývajúci z môjho vedenia ako slovenčinárky, rovnako ako pod vedením pána profesora P. Danka (tanečníka) bola akcentovaná hlavne scénická a tanečná zložka programu.

4.4 OH Okamih 2014

Príprave otvorenia tohto ročníka (viď. Prílohu 6, 7) predchádzala pomerne zložitá roztržka ohľadom názvu olympiády. Žiaci sa celé leto nevedeli dohodnúť, dokonca sa vyprofilovali akési dva názorové tábory, jeden z nich chcel za názov maskota slovo „poľnohospodár“, druhý bol proti. Napokon sa však táto neplodná diskusia posunula priaznivým smerom po vznesení nových návrhov – medzi inými aj so slovom „okamih“. Tento návrh som ocenila aj ja pre jeho bohatý motivický význam (na okamih sa dá naviazať množstvo motívov od „bohov“, ktorí spravujú čas, cez dejinné okamihy, až po človeka a všetky jeho životné okamihy a rozhodnutia). Pozitívom tohtoročných organizátorských tried bolo, že pozostávali z veľkého množstva žiakov, ochotných zapojiť sa do programu, preto sme mohli vytvárať program s veľkým počtom účinkujúcich (v prípade otvorenia aj galaprogramu bolo na javisku okolo 40-50 žiakov z možných 60-tich, zvyšní zabezpečovali technický a organizačný chod).

Nakoľko sa pred otvorením po škole rozchýrilo, že za maskota budeme mať „poľnohospodára“, rozhodli sme sa otvorenie postaviť na štandardnej zápletke – ide sa odhaľovať jeden maskot a až v závere otvorenia sa ukáže, že ním je niečo iné. Preto úvodným číslom otvorenia bol príchod poľnohospodárov, ktorí prišli s kultúrnym programom, avšak omylom odhalia vlajku maskota hneď na začiatku a to spôsobí medzi nimi hádku. V tomto okamihu vstupujú do príbehu dvaja bohovia, ktorí zastavia čas, aby

rozprúdili dišputu o tom, že človek si nedokáže vážiť čas, ktorý dostal do rúk, a v rozhodujúcich okamihoch vždy robí rozhodnutia, ktoré vedú ku konfliktom alebo k horšiemu. Boh Pesimista je skeptický, boh Optimista dáva človeku nádej, preto znovu spustí čas, aby videli, čo sa stane s poľnohospodármi následne – tí sa následne udobia a otvorenie olympiády zrealizujú. Do príbehu vstupuje aj fyzická osoba „pána Okamiha“, neznámeho muža v čiernom, ktorý zastavuje alebo spúšťa čas, a následne sa objaví aj na vlajke s maskotom. Špecifikom tohto ceremoniálu bolo scénické riešenie, keď okrem hlavného pódia sme vytvorili dve krídla v tvare štvrtkruhov z piedestálov, akýsi „Olymp“ (palety pokryté plátnom) so „sochami“ (študenti na jednotlivých piedestáloch stvárňovali sochy s transparentmi tried, obrysami bývalých maskotov a prívlastkami, ktoré je možné pripísať slovu „okamih“ – najzaujímavejší, najkrajší, atď.). Na tieto piedestály vystúpili aj žiaci pri odriekaní žiackej prísahy.

Obrázok 9 Otvárací ceremoniál OH Okamih 2014 (vľavo – tanec „času“, uprostred – poľnohospodári a nosiči transparentov, vpravo – rozostavenie tanečníkov na piedestáloch, poľnohospodári v scénke odhalenia maskota)

Galaprogram sme napojili na príbeh „pána Okamiha“, ktorého po 60-tich rokoch od otvorenia privolajú niekdajší žiaci-organizátori. Prichádza do domova dôchodcov, kde nachádza už len starých osamelých dôchodcov, ako spomínajú na školské okamihy. Uvedomí si, že čas pre nich nedokáže vrátiť, no môže sa postarať, aby zažili ďalšie pekné okamihy tým, že ich prídu pozrieť ich príbuzní, medzi inými aj vnučka, ktorá práve zažila ďalšiu olympiádu na ich bývalej škole a porozpráva im o tom.

Aj v tomto vystúpení sme zaexperimentovali hlavne so scénickou zložkou – z polysterénových panelov sme vytvorili veľké písmená O, K, A, M, I, H, ktoré sme počas programu pretransformovali do ďalších dvoch útvarov – zadnej steny v domove dôchodcov a do „fotografického rámu“, v ktorom sa znázorňovali fotografie okamihov z minulosti. Hoci išlo o efektívny prvok, jeho výroba a naskúšanie pohybu s ním nám zabralo príliš veľa času z dvoch týždňov, ktoré sme mali na prípravu podujatia, čo šlo na úkor vylepšenia iných zložiek. Pri realizácii tohto galaprogramu sme zažili ešte jednu nepríjemnú skúsenosť – a to spoluprácu s profesionálnymi technikmi v prenajatej sále. Ich ochota a pomoc zohrávajú veľkú úlohu pri generálke a následne realizácii podujatia, žiaľ, tento rok sme narazili na značne neústretné jednanie, čo sa odrazilo vo veľmi slabej kvalite osvetlenia jednotlivých výstupov. Ale aj negatívna skúsenosť pri príprave takéhoto podujatia je dobrou skúsenosťou do budúcnosti.

ZÁVER

Školská olympiáda je podujatie projektového charakteru, ktoré už viac ako desaťročia formuje študentov a kolektívy tried našej školy. Vede žiakov k spolupráci, samostatnosti a zodpovednosti. Rozvíja ich tvorivosť, individuálne talenty, komunikačné a organizačné schopnosti.

Ako bývalý žiak a súčasný pedagóg tohto gymnázia poznám tohto podujatie z viacerých uhlov – od účastníka, cez organizátora až po pedagóga (pedagogického dozoru, porotcu, organizátora galaprogramu a otvorenia) a v nemalej miere ma ovplyvnilo. Predovšetkým osobná skúsenosť s tvorbou zmienených podujatí a spolupráca so študentmi na nich je pre mňa nenahraditeľná komplexná skúsenosť.

Cieľom tejto práce bolo priblížiť fenomén tohto počinu, inšpirovať pedagógov a záujemcov o rozvinutie obdobnej aktivity na vlastnej škole. Ak by bolo potrebné v tejto práci ešte niečo dodať, tak snád' len malý návod na záver v prípade, že sa do niečoho podobného chcete pustiť sami:

1. Začnite v malom. Aj naša olympiáda mala kedysi len jeden deň.
2. Vnuknite nápad žiakom a dajte im právomoc prevziať réžiu do svojich rúk.
3. Dohliadajte na svedomitý a dôsledný chod priprav aj realizácie. Usmerňujte a diplomaticky rad'te organizátorom. Jemne upozorňujte na nedostatky a slabé miesta. Ponúknite pomoc v praktických veciach, s ktorými sa stretávajú prvýkrát a nemajú skúsenosť dospelého človeka.
4. Podľa reakcie účastníkov, organizátorov a pedagógov zhodnoťte slabé a silné stránky. Učte sa z chýb. Budujte tradíciu.
5. Ak sa projekt ujme, každý rok je príležitosťou na rast, zlepšenia a nové nápady.

Veľa šťastia.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. KALHOUS, Z.–OBST, O. a kol. 2002. *Školní didaktika*. Portál, Praha. 2002. ISBN: 80-7178-253-X
2. KUBÍNOVÁ, M. 2002. *Projekty ve vyučování matematice – cesta k tvořivosti a samostatnosti*. Pedagogická fakulta UK, Praha. 2002. ISBN: 80-7292-088-9
3. LOKŠOVÁ, I. - LOKŠA, J. 1999. *Pozornost, motivace, relaxace a tvořivost dětí ve škole*. Portál, Praha. 1999. ISBN: 978-80-7178-205-6
4. PETRÁŠKOVÁ, E. 2007. *Projektové vyučovanie*. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2007. ISBN: 978-80-8045-463-0
5. PETTY, G. 1996. *Moderní vyučování*. Portál, Praha. 1996. ISBN: 80-7367-172-7
6. TUREK, I. 2005. *Inovácie v didaktike*. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2005. ISBN: 80-8052-230-8
7. ZELINA, M. 2011. *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa*. Iris, Bratislava. 2011. ISBN: 978-80-89256-60-0

Internetové zdroje

8. Štátny vzdelávací program [online]. statpedu.sk, [cit. 10.2.2015]. Dostupné na www: http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/gymnazia/isced3_spu_uprava.pdf
9. Stránka školy s informáciou o školskej olympiáde, [cit. 10.2.2015]. Dostupné na www: <http://www.gamca.sk/?&a=/activity/oh>
10. Stránka poslednej školskej olympiády OH Okamih, [cit. 10.2.2015]. Dostupné na www: <http://www.okamih.sk/>

Prílohy

Príloha 01 – fotoalbum OH Lamohlav 2012

Príloha 02 – online skrátенý videozáznam otvorenia OH Lamohlav 2012
<https://www.youtube.com/watch?v=I8A9q4whme4>

Príloha 03 – fotoalbum OH Hlavohrud' 2013

Príloha 04 - online videozáznam otvorenia OH Hlavohrud' 2013
<https://www.youtube.com/watch?v=0gRbl0Wr44c>

Príloha 05 – videozáznam galaprogramu OH Hlavohrud' 2013

Príloha 06 – fotoalbum OH Okamih 2014

Príloha 07 – online videozáznam otvorenia OH Okamih 2014
<https://www.youtube.com/watch?v=0O2fydDZi4c&feature=youtu.be>

Príloha 08 – scenár ku galaprogramu 2014

Príloha 09 – bodový scenár k otvoreniu 2014